

Jednání Karla IV. v Uherském Hradišti roku 1363

Lucemburský rok se stal podnětem k připomenutí jednoho výročí (byť nekulatého) spojeného s pobytem císaře Karla IV. v našem městě. V neděli 8. května uplyne 653 let od významného politického jednání, které vedl císař s uherským králem Ludvíkem I. a Karlovým zetěm, vévodou Rudolfem IV. Rakouským.

Žel, nedostatek historických pramenů (především absence dobové moravské kroniky z doby vlády Lucemburků) nám neumožňuje podrobněji popsat panovníkovu návštěvu města i průběh samotného jednání. Můžeme se opřít jen o jednu listinu, vydanou Karlem IV. právě 8. 5. 1363 v Uherském Hradišti, a především o znalosti reálií města a analogie podobných jednání.

Popišme si tedy průběh Karlova pobytu v našem městě. Ještě 1. května pobýval císař v Praze, odkud vyrazil na cestu na Moravu po cestě známé jako tzv. uherská, která spojovala Prahu s Olomoucí a dále s Ostřihomí. Od Přerova vedla po pravém břehu řeky Moravy, kterou překračovala ve Starém Městě a odtud se stáčela do Uherského Hradiště. 8. května stanul císař s početným doprovodem, tvořeným předními církevními a světskými představiteli z říše i Karlovými dvořany, v blízkosti města. Zde se nejprve setkal se svým bratrem, moravským markrabětem Janem Jindřichem, a poté se vydali do Uherského Hradiště.

K přivítání císařova průvodu došlo pravděpodobně před tehdejší Staroměstskou branou. Při něm purkmistr a radní předali panovníkovi klíče od městských bran a poté byl uveden ve velkém procesí do města. Trasa vedla dnešní Vodní ulicí přes Horní (dnes Mariánské) náměstí a Prostřední ulici na tehdejší Dolní (dnes Masarykovo) náměstí. Odtud se průvod vrátil zpět na Mariánské náměstí, kde se odehrálo vlastní rokování s uherským a rakouským panovníkem. Ačkoliv ve městě již stála budova radnice, nepatřila zřejmě k dostatečně reprezentativním prostorům, a proto jednání probíhala pod otevřenou oblohou.

I když jsou dobové prameny skoupé, lze usoudit, že rokování proběhla poměrně rychle a z následného vývoje víme, že také úspěšně. Jistý spěch panovníka a jeho jen jednodenní pobyt ve městě byl zapříčiněn dlouhou cestou, kterou měl před sebou. Z Uh. Hradiště totiž odjel do Krakova, kde už 21. května 1363 uzavřel svůj čtvrtý sňatek s Alžbětou Pomořanskou.

Výsledkem rokování v Uh. Hradišti bylo uzavření smluv mezi Lucemburky a Habsburky. Přinesly mír mezi dosud znesvářenými stranami a také důležitá dědická ustanovení mezi jednotlivými rody. Městu a jeho obyvatelům přinesla rokování výhody již na podzim toho roku. 1. října byli měšťané osvobozeni od placení všech mýt v Čechách a na Moravě, markrabě Jan Jindřich potvrdil městu všechna privilegia a nově mu udělil právo konat další dva výroční trhy. Kromě hospodářských výhod získalo město ještě další výsadu - přemístění zemského soudu (cúdy) ze Bzence do Uherského Hradiště. Vedle nezpochybnitelného vojenského, hospodářského a správního centra kraje se tak stalo naše město rovněž centrem trestně právním.

Blanka Rašticová

Pozn. autorka PhDr. Blanka Rašticová je historičkou Slováckého muzea Uherské Hradiště, členkou Rady města a Zastupitelstva města Uherské Hradiště.

Zveřejněno 16. prosinec 2016, aktualizováno 16. prosinec 2016, vytištěno 25. září 2023